

Savet Evropske Konvencije o pristupu zvaničnim dokumentima

Tromsø, 18.VI.2009

Preambula

Države članice Saveta Evrope i ostali potpisnici ovde navedeni

Smatrajući da je cilj Saveta Evrope da postigne veće jedinstvo među članicama radi očuvanja i ostvarivanja ideala i načela koji su njihovo zajedničko nasleđe;

Imajući u vidu, posebno, član 19 Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, člana 6., 8. i 10. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Konvencija Ujedinjenih nacija o pristupu informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravdi u pitanjima životne sredine (Arhus, 25. juna 1998) i Konvenciju o zaštiti lica u odnosu na automatsku obradu ličnih podataka od 28. januara 1981 (ETS No 108);

Imajući u vidu i Deklaraciju Komiteta ministara Saveta Evrope o slobodi izražavanja i informisanja, koji je usvojen 29. aprila 1982, kao i preporuke Komiteta ministara državama članicama R (81) 19. o pristupu informacijama u posedu organa vlasti, R (91) 10. o komunikaciji sa trećim licima ličnih podataka u posedu državnih organa, broj R (97) 18. u vezi sa zaštitom ličnih podataka prikupljenih i obrađenih u statističke svrhe, R (2000) 13. o evropskoj politici o dostupnosti arhivske građe i Preporuku Rec (2002) 2. o pristupu službenim dokumentima; S obzirom na značaj u pluralističkom, demokratskom društvu transparentnosti javnih vlasti;

S obzirom da ostvarivanje prava na pristup službenim dokumentima:

i pruža izvor informacija za javnost;

ii pomaže javnosti da formira mišljenje o stanju društva i na javne vlasti;

iii podstiče integritet, efikasnost, efektivnost i odgovornost državnih organa, tako da pomaže potvrđivanju svoje legitimnosti;

S obzirom, dakle, da su svi zvanični dokumenti u principu javni i može se uskratiti samo predmet zaštite drugih prava i legitimnih interesa, ugovorne strane sporazumele su se o sledećem:

Odeljak I

Član 1 - Opšte odredbe

1 principima utvrđenim u daljem tekstu treba shvatiti bez obzira na te domaćim zakonima i propisima i međunarodnim ugovorima koje priznaju šire pravo pristupa službenim dokumentima.

2 Za potrebe ove Konvencije:

i "javne vlasti" označava:

- 1 vladu i administraciju na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou;
- 2 zakonodavnih tela i sudskih vlasti, ukoliko one obavljaju upravne funkcije u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom;
- 3 fizička ili pravna lica, ukoliko one vrše upravni organ.

ii Svaka strana može, u trenutku potpisivanja ili prilikom deponovanja svog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju, izjavom upućenom Generalnom sekretaru Saveta Evrope, izjaviti da definicija "organa vlasti" takođe obuhvata jedan ili više od sledećih načina:

- 1 zakonodavnih tela u pogledu njihove druge aktivnosti;
- 2 pravosudnih organa u pogledu njihove druge aktivnosti;
- 3 fizička ili pravna lica, jer obavljaju javne funkcije ili rade sa javnim fondovima, u skladu sa nacionalnim zakonom.
- 4 "službena dokumenta" znači sve informacije snimljene u bilo kojem obliku, sačinjena ili primljene i u posedu organa vlasti.

Član 2 - Pravo na pristup zvaničnim dokumentima

1 Svaka strana će garantovati pravo svakome, bez diskriminacije po bilo kom osnovu, da imaju pristup, na zahtev, zvaničnim dokumentima u posedu organa vlasti.

2 Svaka strana će preduzeti potrebne mere u njenom domaćem zakonodavstvu da bi sprovele odredbe za pristup zvaničnim dokumentima navedenim u ovoj Konvenciji.

3 Ove mere će biti preduzete najkasnije u trenutku stupanja na snagu ove konvencije u odnosu na te strane.

Član 3 - Eventualna ograničenja na pristup službenim dokumentima

1. Svaka strana može da ograniči prava na pristup zvaničnim dokumentima. Ograničenja će biti postavljen na dole bas u pravu, bude neophodno u demokratskom društvu i da bude srazmerno cilju zaštite:

- a. nacionalne bezbednosti, odbrane i međunarodnih odnosa;
b javnu bezbednost;
- b. sprečavanje, istragu i gonjenje krivičnih aktivnosti;
- c. disciplinske istrage;
- d. inspekcije, kontrole i nadzora od strane organa vlasti;
- e. privatnost i drugih legitimnih privatnih interesa;
- f. komercijalni i drugi ekonomski interesi
- g. ekonomska, monetarna politika i razmena kurs države;

- h. ravnopravnosti stranaka u sudskom postupku i efikasno sprovođenje pravde
- i. životne sredine, ili
- j. razmatranja unutar ili između organa vlasti u pogledu ispitivanja materije.

Zabrinute države mogu, u trenutku potpisivanja ili prilikom deponovanja svojih instrumenata ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja, izjavom upućenom generalnom sekretaru Saveta Evrope, izjaviti da komunikacija sa vladarskim porodicama i njihovim domaćinstvima ili šefa Državni će takođe biti uključeni među mogućim ograničenjima.

2. Pristup informacijama koje su sadržane u službeni dokument može biti odbijen ako bi obelodanjivanje verovatno nanelo štetu interesima iz stava 1, osim ako postoji prevashodni javni interes za njihovo otkrivanje.

3 Ugovorne strane će razmotriti mogućnost postavljanja rokova iza koga se ograničenja navedenih u stavu 1 ne mogu više primenjivati.

Član 4 - Zahtevi za pristup službenim dokumentima

1. Kandidat za službeni dokument neće biti u obavezi da daje razloge zbog čega ima pristup zvaničnom dokumentu.

2. Stranke mogu dati kandidati pravo da ostane anoniman, osim kada je otkrivanje identiteta od suštinske važnosti kako bi se obradi zahtev.

3. Formalnosti za zahteve neće prelaziti ono što je neophodno kako bi se obradio zahtev.

Član 5 - Obrada zahteva za pristup zvaničnim dokumentima

1. Službenik će pomoći podnosiocu prijave, koliko je to razumno moguće, da identifikuje traženi dokument.

2. Zahtev za pristup zvaničnom dokumentu obradjuje bilo koji službenik ili predstavnik javne institucije. Ako organ vlasti ne poseduje traženi dokument ili ako službenik nije ovlašćen da obradi zahtev, on će, gde god je moguće, uputiti podnosioca prijave nadležnom javnom organu.

3. Zahtev za pristup zvaničnim dokumentima biće razmotren na ravnopravnoj osnovi.

4. Zahtev za pristup zvaničnom dokumentu se obradjuje odmah. Odluka će biti doneta, saopštena i izvršena u što kraćem roku ili u razumnom roku koji je unapred određen.

5. Zahtev za pristup zvaničnom dokumentu može biti odbijen:

- i ako, uprkos pomoći službenika, zahtev je i dalje suviše neodređen da bi zvanični dokument biti identifikovan, ili
- ii Ako je zahtev očigledno nerazuman.

6 javna vlast koja odbija pristup zvaničnom dokumentu u celosti ili delimično će dati razloge za odbijanje. Podnosilac prijave ima pravo da primi na zahtev, pismeno opravdanje za odbijanje iz ovog javnog autoriteta.

Član 6 - Oblici pristup zvaničnim dokumentima

1. Kada je pristup zvaničnom dokumentu je odobren, podnosilac ima pravo da izabere da li da proveri original ili kopiju, ili da dobije kopiju na raspolaganje u bilo kom obliku ili formatu po njegovom ili njenom izboru osim ako je zahtev nerazuman.

2. Ako se ograničenje primenjuje se na neke od informacija u zvaničnom dokumentu, organ vlasti bi trebalo da ipak omogući pristup ostatak informacije koje ona sadrži. Bilo koji propust treba da bude jasno naznačen. Međutim, ako je delimično verzija ovog dokumenta obmanjujuća ili besmislena, ili ako to predstavlja očigledno nerazuman teret za vlast da se oslobodi ostatka dokumenta, takav pristup može da bude odbijen.

3. Organ vlasti može dati pristup zvaničnom dokumentu tako što će uputiti podnosioca zahteva na lako dostupne alternativne izvore.

Član 7 - Troškovi za pristup službenim dokumentima

1. Inspekcija zvaničnih dokumenata u prostorijama organa vlasti treba da bude besplatna. To ne sprečava ugovorne strane da utvrde naknade za usluge obezbeđene u arhivima i muzejima.

2. naknada može biti naplaćena za prijave za kopiju službenog dokumenta, koji treba da bude razumna i ne prelazi stvarne troškove reprodukcije i isporuke dokumenta. Tarife naknada će biti objavljene.

Član 8 - postupak revizije

1. Podnosioci zahteva čiji zahtev za službeni dokument je odbijen, izričito ili prećutno, bilo delimično ili u celosti, imaju pristup postupku revizije pred sudom ili drugim nezavisnim i nepristrasnim telom osnovanom po zakonu.
2. podnosilac zahteva treba uvek imati pristup brz i jeftin postupka po reviziji,

uključujući bilo ponovno razmatranje od strane javnog autoriteta ili reviziju u skladu sa stavom 1.

Član 9 - Dopunske mere

Ugovorne strane će obavestiti javnost o svom pravu pristupa zvaničnim dokumentima i kako se to pravo može ostvariti. Oni će takođe preduzeti odgovarajuće mere da:

- a. obrazuju javne vlasti u svoje dužnosti i obaveze u pogledu primene ovog prava;
- b. pruže informacije o pitanjima ili aktivnostima za koje su oni odgovorni;
- c. efikasno upravljati svojim dokumentima, tako da su lako dostupni i
- d. primenjuju jasna i utvrđena pravila za čuvanje i uništavanje njihove dokumenata.

Član 10 - Dokumenti objavljeni na inicijativu organa vlasti

Na sopstvenu inicijativu i u odgovarajućim slučajevima, javni autoritet će preduzeti neophodne mjere da se javna zvanična dokumenta koja ga drži u interesu promovisanja transparentnosti i efikasnosti javne uprave i da podstiče informisano učešće javnosti u pitanjima od opšteg interesa.

Odeljak II

Član 11 - Grupa stručnjaka o pristupu zvaničnim dokumentima

1 Grupa stručnjaka o pristupu zvaničnim dokumentima se sastaje najmanje jednom godišnje u cilju praćenja sprovođenja ove Konvencije od strane članice, a posebno radi :

- a. izveštavanja o adekvatnosti mera u zakonu i praksi kojima ugovorne strane da sprovedu odredbe iz ove konvencije
- b. i izražavanja mišljenja o bilo kom pitanju u vezi primene ove Konvencije;
 - ii davanja predloga da olakšaju ili poboljšaju efikasnu upotrebu i primenu ove konvencije, uključujući identifikaciju svih problema;
 - iii razmene informacija i izvještavanje o značajnim pravnim, političkim ili tehnološkim unapređenjima;
 - iv davanja predloga konsultacije stranaka za izmene i dopune ove konvencije;
 - v formulisanja svog mišljenja o svakom predlogu za izmenu ove konvencije, u skladu sa članom 19.

2. Grupa specijalista može da traži informacije i mišljenja od civilnog društva.

3. Grupa specijalista će se sastojati od najmanje 10 a najviše 15 članova. Članovi biraju konsultacije stranaka za period od četiri godine, obnovljivih jednom, sa liste stručnjaka, svaka stranka predlaže dva eksperta. Oni će biti izabrani iz reda lica najvišeg integriteta priznate zbog njihove stručnosti u oblasti pristupa zvaničnim dokumentima. najviše jedan član može biti izabran sa liste predloženih od strane svake ugovorne strane.

4. članovi Grupe specijalista će sedeti u ličnom svojstvu, biti nezavisni i nepristrasni u vršenju svojih funkcija i ne smeju da primaju nikakve instrukcije od vlade.
5. postupak izbora članova Grupe specijalista određuje Komitet ministara, posle konsultacija sa i dobijanja jednoglasne saglasnosti strana Konvencije, u periodu od jedne godine nakon stupanja na snagu ove konvencije . Grupa specijalista usvaja svoj poslovnik.

Član 12 - Konsultacije ugovornih strana

1. Konsultacija strana se sastoji od po jednog predstavnika stranke.
2. Konsultacije ugovornih strana će biti preduzete sa ciljem da:
 - a. obradjuju izvještaje, mišljenja i predloge Grupe specijalista;
 - b. izradjuju predloga i preporuka da se ugovornim stranama;
 - c. izradu predloga za izmenu ove konvencije u skladu sa članom 19;
 - d. formuliše svoje mišljenje o svakom predlogu za izmenu ove konvencije, u skladu sa članom 19.
3. Konsultacije Strana saziva generalni sekretar Saveta Evrope u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ove konvencije u cilju da izabere članove grupe specijalista. On potom se sastaje najmanje jednom svake 4 godine i u svakom slučaju, kada većina strana, Komitet ministara ili generalnog sekretara Saveta Evrope zahteva svojih sazivanje. Konsultacije o ugovornice će usvojiti svoj poslovnik o radu.
4. Posle svakog sastanka, Konsultacije ugovornih strana se dostaviti Komitetu ministara izveštaj aktivnosti.

Član 13 – Sekretarijat

Konsultacije ugovornih strana i grupa stručnjaka će pomagati Sekretarijat Saveta Evrope u izvršavanju svojih funkcija po ovom članu.

Član 14 – Izveštavanje

1 U roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ove konvencije u odnosu na ugovorne strane, on će proslediti Grupi specijalista izveštaj koji sadrži potpune informacije o zakonodavnim i drugim merama preduzetim za izvršenje odredaba ove

konvencije.

2 Posle toga, svaka strana će dostaviti Grupi specijalista pre svakog sastanka ažuriranje informacija iz stava 1.

3 Svaka strana će takođe dostaviti Grupi specijalista bilo koju informaciju koju zahteva da ispuni svoje zadatke.

Član 15 – Publikacija

Izveštaje koje podnose strane Grupi stručnjaka, izveštaje, predloge i mišljenja grupe stručnjaka i izveštaje o aktivnostima konsultacije strana su javni.

Odeljak III

Član 16 - Potpisivanje i stupanje na snagu Konvencije

1. Ova konvencija će biti otvorena za potpisivanje državama članicama Saveta Evrope.

2. Ova Konvencija podleže ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja deponuju se kod Generalnog sekretara Saveta Evrope.

3. Ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u mesecu posle isteka perioda od tri meseca posle datuma na koji 10 država članica Savjeta Evrope izrazilo svoj pristanak da budu obavezane Konvencijom u skladu sa odredbama stava 2.

4. U odnosu na svaku državu potpisnicu koja naknadno izrazi svoj pristanak da bude obavezana Konvencijom, Konvencija će stupiti na snagu prvog dana u mesecu posle isteka perioda od tri meseca nakon datuma izražavanja svoj pristanak da bude obavezana Konvencijom u skladu sa odredbama stava 2.

Član 17 - Pristupanje Konvenciji

1. Posle stupanja na snagu ove konvencije, Komitet ministara Saveta Evrope može, posle konsultacija sa stranama ove Konvencije i dobijanja njihove jednoglasne saglasnosti, da pozove svaku državu koja nije članica Saveta Evrope ili bilo koje međunarodne organizacije da pristupi ovoj konvenciji. Odluka se donosi većinom predviđeno u članu 20.d Statuta Saveta Evrope i anonimnim glasanjem predstavnika država potpisnica koji imaju pravo da sede u Komitetu ministara.

2. U pogledu bilo koje države ili međunarodne organizacije koja pristupa Konvenciji iz stava 1. ovog člana, Konvencija će stupiti na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku perioda od tri meseca nakon datuma deponovanja instrumenta pristupanja sa generalnim sekretarom Saveta Evrope.

Član 18 - Teritorijalna primena

1. Svaka država može u trenutku potpisivanja ili prilikom deponovanja instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja, odrediti teritoriju ili teritorije na koje se ova konvencija primenjavati.

2. Svaka država može, bilo kog kasnijeg datuma, izjavom upućenom generalnom sekretaru Saveta Evrope, da proširi primenu ove konvencije na bilo koju drugu teritoriju navedenu u izjavi, za čije je međunarodne odnose ona odgovorna. U pogledu takve teritorije Konvencija će stupiti na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku perioda od tri meseca nakon datuma prijema takve izjave od strane Generalnog sekretara.

3. Svaka izjava sačinjena na osnovu prethodna dva stava može, u odnosu na svaku teritoriju navedenu u takvoj izjavi, biti povučena obaveštenjem upućenim Generalnom sekretaru. Povlačenje će stupiti na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku perioda od tri meseca posle datuma prijema takvog obaveštenja od strane Generalnog sekretara.

Član 19 - Amandmani na Konvenciji

1. Amandmane na ovoj konvenciji može predložiti bilo koja strana, Komitet ministara Saveta Evrope, Grupa stručnjaka ili konsultacije ugovornih strana.

2. Svaki predlog amandmana dostavlja se ugovornim stranama od strane generalnog sekretara Saveta Evrope.

3. Svaka izmena će biti saopštena na konsultacijama ugovornih strana, koja, nakon konsultacija sa Grupe specijalista, podnosi Komitetu ministara svoje mišljenje o predloženom amandmanu.

4. Komitet ministara razmatra predloženi amandman i mišljenje koje podnese bilo Konsultacije ugovornih strana i može da odobri amandman.

5. Tekst svake izmene odobrava Komitet ministara u skladu sa stavom 4. i on se prosledjuje stranama na prihvatanje.

6. Svaka izmena odobrena u skladu sa stavom 4. stupa na snagu prvog dana u mesecu posle isteka perioda od mesec dana posle datuma kada su sve članice obavestile Generalnog sekretara da su je prihvatili.

Član 20 – Izjave

Svaka strana može, u vreme potpisivanja ili prilikom deponovanja instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja, napraviti jednu ili više deklaracija predviđenih u članovima 1.2 3.1, i 18. On će obavestiti o svim promenama ove informacije Generalnog sekretara Saveta Evrope.

Član 21 – Otkazivanje

1. Svaka strana može u bilo koje vreme otkaže ovu konvenciju putem obaveštenja upućenog Generalnom sekretaru Saveta Evrope.

2. Otkazivanje stupa na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku perioda od šest meseci nakon datuma prijema obaveštenja od strane Generalnog sekretara.

Član 22 – Obaveštenje

Generalni sekretar Saveta Evrope obavestiće države članice Saveta Evrope i sve države i međunarodnu organizaciju koja je pristupila ili je pozvana da pristupi ovoj Konvenciji o:

- a. svakom potpisu;
- b. deponovanju svakog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja;
- c. svakom datumu stupanja na snagu ove Konvencije u skladu sa članovima 16 i 17;
- d. Svaka izjava data na osnovu članova 1,2, 3,1 i 18;
- e. svakom drugom aktu, obaveštenju ili saopštenju u vezi sa ovom konvencijom.

Dole potpisani i propisno ovlašćeni, potvrdili su ovu Konvenciju.

Sačinjeno u Tromso-u, 18. juna 2009, na engleskom i francuskom jeziku, oba teksta podjednako verodostojna, u jednom primerku koji će biti deponovan u arhivi Saveta Evrope. Generalni sekretar Saveta Evrope će dostaviti ovjerene prepise svakoj državi članici Saveta Evrope i svakoj državi i međunarodnih organizacija pozvane da pristupe ovoj Konvenciji.